

doc. JUDr. Jarmila Pavlátová, CSc.

Oponentní posudek na rigorózní práci Mgr. Kamily Florianové

Volný pohyb pracovníků v rámci jednotného vnitřního trhu Evropské unie

---

1. Základní charakteristika. Práce „Volný pohyb pracovníků v rámci jednotného vnitřního trhu Evropské unie“ byla zpracována a předložena k obhajobě v rámci rigorózního řízení v oboru pracovní právo a právo sociálního zabezpečení na Fakultě právnické ZČU v Plzni. Práce byla obsahově uzavřena v říjnu 2020.

Předložená práce má celkově 132 stran, z toho 117 stran vlastního obsahového textu; zbývající stránky jsou věnovány nezbytným povinným úvodním stránkám a 10 stran je věnováno resumé v anglickém jazyce a pramenům práce, které autorka člení na části Právní předpisy Evropské unie, Odborná stanoviska, Rozsudky Evropského soudního dvora, Právní předpisy a Odbornou literaturu a Rozhodnutí NSS a Komise. Závěrem připojuje Internetové odkazy české a cizojazyčné, u nichž však uvádí pouze internetovou adresu, a nikoliv autora a název citované práce.

2. Volba tématu a jeho aktuálnost. Zvolené téma rigorózní práce patří nepochybně k aktuálním otázkám nejen práva Evropské unie, ale i k aktuálním otázkám vnitrostátního práva České republiky, zejména pak českého pracovního práva a práva sociálního zabezpečení. Mimořádná aktuálnost je dána od samého počátku evropské ekonomické integrace, v posledním období i vzhledem k mimořádným evropským či světovým událostem z hlediska dopadů na Českou republiku, jeho právní řád a České pracovní právo a právo sociálního zabezpečení, jako v případech ekonomické krize (2008 a násl.), migrace ve světovém měřítku (včetně nelegální migrace) statisíců obyvatel (2016) a nepochybně současný problém celosvětové pandemie COVID-19.

Autorka pojednává daný problém především z obecného hlediska právní úpravy pohybu pracovníků, nicméně reaguje i na výše uvedené specifické situace výkladem o zaměstnávání cizinců ze třetích států v České republice a o omezeních v souvislosti s pandemií COVID-19.

3. K obsahovým otázkám předložené práce. Z hlediska obsahu je dle mého názoru možno práci rozdělit věcně do pěti relativně samostatných částí (na publikovaný „obsah“ se nedá zcela spolehlivě odkázat – viz dále bod 4), a to:

- Prvá část zahrnuje kapitoly, pojednávající obecně o evropské právní úpravě volného pobytu pracovníků, a to jak v oblasti primárního práva EU, tak i v oblasti práva sekundárního. Podstatnou otázkou je odlišení práva volného pohybu osob v rámci EU, souvisící s občanstvím EU a jeho odlišení od práva na volný pohyb pracovníků, bezprostředně vyplývající z ekonomické integrace a vznikem evropského vnitřního trhu.

- Druhá část práce je věnována orgánům a institucím, které na úrovni EU volný pohyb pracovníků zajišťují, a to jako obecným orgánům EU (Evropský parlament, Rada EU, Evropská komise a SDEU), tak speciálním institucím, působícím v otázce pracovněprávních a sociálních. Tuto část považuji z hlediska čtenáře za významnou, protože s uceleným pohledem na tyto instituce se lze setkat v naší literatuře poměrně zřídka.

- Třetí část je věnována pojmu „pracovník“ v EU a právní úpravě jeho práv. Právo EU nepoužívá pojmu zaměstnanec a nelze pojem pracovník a zaměstnanec ztotožňovat, což ostatně potvrdila i evropská judikatura. Cílem tohoto přístupu je poskytnout sociální ochranu ve stanovených případech i tehdy, kdy vnitrostátní právo právní statut zaměstnance pracující osobě neposkytuje. Podrobně se tomuto problému věnovala např. slovenská literatura (prof. Barancová) a bylo by vhodné provést obdobnou analýzu i z hlediska českého pracovního práva.

- Čtvrtá část (str. 96 až 107) je podle mého názoru věnována právní úpravě z hlediska českého práva, i když to z hlediska v práci uvedeného obsahu není zřejmé. Zde se setkáváme se specifickou problematikou pracovněprávní úpravy a právní úpravy vyplývající ze zákona o pobytu cizinců na území ČR.

- Závěrečná část práce obsahuje výklad o postavení českých občanů ve Francii; zařazení je třeba kladně hodnotit, protože znalost francouzské úpravy není v naší literatuře zcela běžná.

4. Systematika práce a formální náležitosti. Zatímco obsahovou stránku práce lze zásadně hodnotit kladně vzhledem k nezpochybnitelným autorčiným znalostem, je třeba zmínit některé připomínky k formálním náležitostem práce.

Jak bylo výše uvedeno, zřejmě došlo v rámci obsahu na začátku práce k vynechání nadpisu čtvrté části (str. 95-96?), což může čtenáře, získávající první přehled z publikovaného obsahu, značně zmýlit. Na přehlednosti práce nepřidává ani skutečnost, že autorka nezvolila žádný z možných způsobů běžného vyjádření systematiky (např. slovní vyjádření – části, kapitoly, oddíly apod. nebo běžně používané desetinné třídění: 1, 1.1, 1.11 ...), což vede k tomu, že je obtížné udržet čtenáři náležitý přehled.

S tím souvisí i formulace nadpisů, zpravidla velmi široce formulovaných (např. zdravotní pojištění (str. 106) ovšem příslušná část správně pojednává o zdravotním pojištění občanů EU na území ČR, nikoliv celkové všeobecné pojednání).

Nedostatky v označení systematiky práce mají jako důsledek i nepřehlednost textu, vzhledem k nedostatečné grafické úpravě textu, což se projevuje mimo jiné i v případě uvádění soudních judikátů. Po obsahové stránce je volba judikátů vhodná a i jejich vysvětlení je logické. Jejich začlenění do textu bez jakéhokoliv grafického znázornění (odstavec, tučné písmo apod.) však celkový text zatěžuje (viz str. 35 – případ Reyners je uveden pod případem Van Geld označeným tučně atd.).

V práci jsou některé gramatické nebo písařské chyby (soudní dvůr EU, její Britská, tedy ne Německá národnost – str. 55).

5. Závěry. Celkově hodnotím práci z hlediska obsahu práce kladně, a to jak z hlediska výběru řešených problémů, tak i z hlediska jejich zpracování, a **proto ji doporučuji k obhajobě.** Uvedené nedostatky formální povahy by ovšem např. z hlediska publikace byly nepřijatelné.

K obhajobě navrhuji tyto otázky:

- 1) Objasněte rozdíl mezi evropskou úpravou volného pohybu osob a volného pohybu pracovníků.
- 2) Srovnajte pojem evropský pojem pracovník a český pojem zaměstnanec.
- 3) Objasněte problematiku omezení volného pobytu z hlediska pandemie COVID-19 a z hlediska migrace 2015 v rámci Evropy.

doc. JUDr. Jarmila Pavlátová, CSc.

Praha, 8.1.2021